

TOMÁŠ HOLUB
BISKUP PLZEŇSKÝ

V Plzni dne 15. dubna 2024
Č. j. 1128/2024

Další etapa světové synody – Diecéze plzeňská

Prohloubení na úrovni místní církve

V naší diecézi jsme uvažovali tom, jak rozvíjet čtyři hlavní témata, která jsou obsažena v Závěrečné zprávě 16. generálního shromáždění biskupské synody: vztahy, struktury, procesy a služby.

1) Vztahy

Předpokladem misijní spoluodpovědnosti celého Božího lidu za život církve je *bratrská kultura jednání*. Ve vztahu kléru vůči laikům to znamená nahradit autoritativní vedení týmovou spoluprací, a to jak na úrovni farností, tak na úrovni diecézí. Diecézní kurie by se neměly omezovat na vydávání směrnic a nařízení, spíše by měly zajišťovat pastorační podporu farnostem. Aby zavládla bratrská kultura jednání, musí se všichni, zejména kněží učit komunikaci. Konstatujeme, že dosavadní počáteční formace kandidátů kněžství nedostačuje k tomu, aby kněží měli dostatečné komunikační kompetence. Proto doporučujeme zavést povinnost celoživotní vzdělávání a supervize pro kněze.

K věrohodnosti církve, a tedy i k širší participaci věřících (ale i sympatizujících) na jejím poslání přispěje větší otevřenost: důvěra vůči okolnímu světu, pomoc v těžkých situacích všem bez ohledu na vyznání, pomoc lidem v nebezpečí sociální exkluze (vytváření inkluzivního prostředí v církvi), spolupráce s místními autoritami (vedením obcí), vstřícná, otevřená, sympaticky vedená komunikace s lidmi mimo církve, vstřícné jednání vůči novým věřícím, přiměřená tolerance vůči alternativním proudům uvnitř církve.

Spoluodpovědnost věřících za poslání církve se může podpořit větším propojením farností a jednotlivých věřících mezi sebou, a to zejména ve venkovských farnostech; možným prostředkem je také liturgické slavení ve větších centrech, otevřené i těm, kdo jsou z venkova.

2) Struktury

Na úrovni diecéze potřebujeme podporovat to, co je životaschopné, a nechtít za každou cenu zachraňovat to, co už životaschopné není. Tomu by měla odpovídat struktura farností – spojování farností, v kterých se nemůže na plno realizovat život křesťanské obce, s těmi, kde to možné je.

Pro přebírání větší odpovědnosti všech věřících za život místní církve je nutné soustavné vzdělávání; proto doporučujeme zřizování informačních, vzdělávacích a komunikačních center a jiných vzdělávacích institucí.

Základním prostorem synodality jsou pastorační a ekonomické rady, pokud v nich probíhá participace alespoň na 4. stupni žebříčku občanské participace dle Arnsteinové.¹ Proto předpoklá-

¹ ARNSTEIN, S. R. A ladder of citizen participation. In *Journal of the American Institute of Planners*, 35(1969)216-224.

dáme, že na úrovni univerzální církve vznikne potřeba, aby pastorační rady vznikly opravdu v každé farnosti a diecézi.

Pastorační rady se musí změnit z výkonných orgánů na společenství lidí, která vytvářejí pastorační projekty (vize). Členové pastoračních rad musí cítit, že jejich práce má smysl a že jsou bráni vážně. V radách přitom nezastupují pouze sebe, ale větší množství křesťanů, včetně různých aktivních skupin (hnutí apod.).

3) Procesy

Základním procesem, který se církev rozhodla podporovat a rozvíjet, je samotná synodalita. Na základě zkušeností z totalitní minulosti jsme velmi citliví na veškerou cenzuru a „zametání pod koberec“. Proto očekáváme, že 17. generální shromáždění biskupské synody bude pokračovat v projednávání kontroverzních otázek zmíněných v Závěrečné zprávě 16. generálního shromáždění.

4) Služby

Významnou možností k rozšíření participace věřících na životě církve je předání odpovědnosti za administrativu a správu církevního majetku laikům. V oblasti pastorační navrhujeme větší zapojení manželských párů do přípravy na manželství, jakož i zapojení žen při vedení pobožností. Pokud církev nepůjde cestou otevření jáhenství ženám, pak doporučujeme vytvoření dalších specifických služeb pro oblast diakonie, v nichž by se mohli uplatnit jak muži, tak ženy.

Doporučujeme zakládání pracovních skupin ve farnostech, které mají na starosti různé úkoly, např. diakonii. Považujeme za prospěšné zřízení funkce pracovníka či dobrovolníka odpovědného za diakonii ve farnosti. V této oblasti je možné spolupracovat také s křesťany jiných církví.

Doporučujeme rovněž zřizování komunitních center ve farnostech, které ovšem musí být vedeny kvalifikovaným a odpovídajícím způsobem finančně ohodnoceným pastoračním pracovníkem nebo pracovníci.

Předpokladem užitečného zapojení nových pastoračních služeb (katechisté, pastorační asistenti) je vyjasnění jejich vztahů k farářům, případně k pastoračním radám farností. Vzhledem k nedostatku svěcených služebníků (kněží a jáhnů) považujeme za vhodné uvažovat o revizi nařízení kán. 515 Kodexu kanonického práva, který považuje pouze kněze za „vlastního pastýře farnosti“.

Závěr

Věřící plzeňské diecéze vnímají jako základ rozšíření spoluúčasti všech křesťanů na životě církve především vytváření nové „kultury jednání“ uvnitř církve, která spočívá především v partnerském vztahu kleriků a laiků, rozvoji týmové spolupráce a celkově větší otevřenosti i vůči lidem mimo církve. Pokud pastorační a ekonomické rady opravdu fungují tak, jak mají, jsou osvědčeným prostředkem participace věřících na rozhodování ve farnostech i v diecézi.

Některé otázky přesahují možnosti místní církve, proto je podáváme jako podněty k jednání na celocírkevní úrovni. Jedná se o podněty, které se týkají formace kněží a statutu osob, které jsou trvale odpovědné za pastorační farnosti, a přitom nepřijaly kněžské svěcení.

Mons. Tomáš Holub
biskup plzeňský